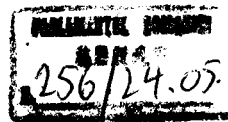

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

300
14052018

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă privind înființarea, organizarea și funcționarea comisiilor parlamentare de anchetă*, inițiată de doamna deputat PSD Florea Oana-Consuela împreună cu un grup de parlamentari PSD, UDMR și Minorități Naționale (**Bp. 75/2018**).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare stabilirea cadrului de funcționare, organizarea, atribuțiile, drepturile și limitările comisiilor parlamentare de anchetă.

Potrivit *Expunerii de motive*, demersul legislativ „*derivă și din deciziile Curții Constituționale, care, recunoscând dreptul suprem al Parlamentului la anchetă, a atras atenția că se impune o lege dedicată acestei activități parlamentare cu statut special, ținând cont de faptul că Statutul deputaților și senatorilor, precum și Regulamentele Camerelor Parlamentului nu pot institui obligații în sarcini terților.*”

II. Observații și propuneri

1. Din analiza *Expunerii de motive*, reiese că aceasta este deosebit de sumară, cuprinzând doar câteva mențiuni generice privind obiectul de reglementare.

Din cauza modalității necorespunzătoare de redactare și prin faptul că în cuprinsul său nu se regăsește motivarea asupra niciuneia dintre soluțiile

preconizate, apreciem că aceasta nu a fost elaborată cu respectarea cerințelor prevăzute din dispozițiile *Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată*, referitoare la elementele obligatorii din cuprinsul instrumentului de prezentare și motivare, în condițiile jurisprudenței Curții Constituționale exprimată, de exemplu, prin *Decizia nr. 710/2009*¹, aceste aspecte fiind de natură să aducă atingere prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (5).

2. *De lege lata*, art. 9 din *Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, stabilește deja situațiile, condițiile și alte aspecte privind înființarea, organizarea și funcționarea comisiilor parlamentare de anchetă.

Astfel, atragem atenția asupra faptului că, față de prevederile *de lege lata* ale art. 9 alin. (2) din *Legea nr. 96/2006*, care prevăd că parlamentarii „*pot institui comisii de anchetă sau alte comisii speciale, în condițiile prevăzute de regulamente (este vorba de Regulamentele celor două Camere ale Parlamentului – n.n.)*”, s-ar impune reanalizarea propunerii legislative în ansamblu sau, în subsidiar, cel puțin a titlului inițiativei legislative – forma actuală a propunerii legislative inducând ideea că înființarea comisiilor parlamentare de anchetă se face în condițiile prezentei propunerii legislative, ceea ce ar contraveni dispozițiilor art. 9 alin. (2) din *Legea nr. 96/2006*.

De asemenea, precizăm că, în considerentele din *Decizia nr. 611/2017*², Curtea Constituțională, semnalând anumite lacune legislative în domeniul desfășurării activității comisiilor parlamentare de anchetă, a reținut necesitatea instituirii unor norme legale care, pe de o parte, „*să consacre dreptul comisiilor parlamentare de a solicita terților, persoane private sau autorități/instituții publice, actele, datele și informațiile necesare realizării obiectivelor în vederea cărora au fost constituite, precum și obligația corelativă a terților de a răspunde la asemenea solicitări*”, iar, pe de altă parte, să instituie „*garanțiile necesare și suficiente cu privire la accesul, păstrarea și utilizarea unor informații cu caracter nepublic.*”

Din rațiuni de tehnică legislativă, claritate, precizie și coerență normativă, apreciem că aspectele semnalate de Curtea Constituțională ar trebui să fie cuprinse în același act normativ menționat în respectiva Decizie, respectiv în *Legea nr. 96/2006*, reglementarea lor secvențială și neunitară, în mai multe acte normative, fiind de natură a duce la încălcarea prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (5).

---

¹ referitoare la obiecția de neconstituționalitate a Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici

² referitoare la cererile de soluționare a conflictelor juridice de natură constituțională dintre Parlamentul României, pe de o parte, și Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, pe de altă parte, cereri formulate de președinții Senatului și Camerei Deputaților

3. Referitor la **art. 1** din propunerea legislativă, evidențiem faptul că în *Memoriul amicus curiae*, adoptat de Comisia de la Veneția cu ocazia celei de-a 98-a Sesiuni Plenare (Veneția, 21-22 martie 2014), referitor la justificările pentru existența unor comisii parlamentare de anchetă și funcțiile pe care acestea ar trebui să le aibă în vedere, se precizează:

„În primul rând, este vorba de consolidarea controlului parlamentar asupra Guvernului și, astfel, asupra administrației. Prin urmare, este vorba despre funcția de control al activității guvernamentale care este subliniată aici. În afară de această justificare principală, se urmărește și facilitarea funcției legislative, prin obținerea de informații utile pentru noua legislație, sau verificând dacă legislația în vigoare se aplică în mod corespunzător. (...) Procedura desfășurată de comisia parlamentară de anchetă are un caracter esențial politic, care nu trebuie confundat cu anchetele sau urmărirea penale.”

Având în vedere cele de mai sus, apreciem necesară reanalizarea dispozițiilor **art. 1** din inițiativa legislativă, astfel încât să rezulte cu claritate rolul comisiilor parlamentare de anchetă de consolidare a controlului parlamentar asupra Guvernului și, astfel, asupra administrației, respectiv, rolul de facilitare a funcției legislative, prin obținerea de informații utile pentru noua legislație, sau verificând dacă legislația în vigoare se aplică în mod corespunzător.

4. În ceea ce privește **art. 2**, semnalăm neconcordanța între dispozițiile **art. 2 alin. (2)**, potrivit cărora regula este că ședințele comisiilor de anchetă nu sunt publice, cu prevederile **art. 3 alin. (6)** din care ar rezulta, prin interpretarea *per a contrario*, că ședințele, de regulă, sunt publice.

Referitor la stabilirea caracterului public sau nu al ședințelor comisiilor de anchetă, precizăm doar că ar putea fi avute în vedere considerentele Comisiei de la Veneția reținute în *Memoriul amicus curiae*, și anume: *”faptul de a ști dacă și în ce măsură audierile în fața unei comisii parlamentare de anchetă sunt publice ține în primul rând și înainte de toate de dreptul național, independent de faptul că martorii citați sunt persoane private sau persoane care ocupă funcții oficiale (miniștri sau funcționari). [...] din punct de vedere juridic, singura problemă care poate să apară este dacă informații clasificate sau secrete sunt astfel divulgate, sau dacă persoanele care compar ca martori ar fi obligate să divulge informații a căror confidențialitate este protejată prin lege, sau dacă s-ar aduce atingere dreptului lor la o viață privată, garantat de dreptul național sau european.”*

5. În ceea ce privește **alin. (1)** al **art. 3**, se propune următoarea reglementare: *”(...) comisia de anchetă poate solicita și obține, de la orice cetățean sau instituție, informațiile pe care le consideră utile aflării adevărului.”*

Semnalăm că art. 9 al *Legii nr. 96/2006* distinge între citarea și invitarea persoanelor, în funcție de calitatea acestora. Astfel:

- persoanele care lucrează în cadrul Guvernului sau în cadrul celorlalte organe ale administrației publice și care ar putea avea cunoștință despre o faptă sau o împrejurare de natură să servească la aflarea adevărului în cauza care formează obiectul activității comisiei urmează a fi citate;

- orice alte persoane care pot avea cunoștință despre o faptă sau o împrejurare de natură să servească la aflarea adevărului în cauza care formează obiectul activității comisiei și care acceptă să fie audiate urmează a fi invitate.

Și prin *Decizia Curții Constituționale nr. 411/2017*³ – paragrafele 52-55⁴ – s-a reținut faptul că dispozițiile art. 9 din *Legea nr. 96/2006* "realizează o evidentă distincție, pe de o parte, între persoanele care trebuie să se prezinte în fața comisiilor de anchetă în considerarea faptului că activitatea instituțiilor/autorităților din care fac parte sunt sub control parlamentar și care sunt citate în acest sens și, pe de altă parte, persoanele care sunt invitate, respectiv cele care reprezintă, în virtutea funcției lor de conducere autorități/instituții publice ce nu se află sub control parlamentar, care, în considerarea principiului colaborării loiale între instituțiile/autoritățile statului, au obligația să ia parte la lucrările comisiei în toate cazurile și indiferent de obiectul anchetei parlamentare, sau alte persoane, care, spre exemplu, pot să nu aibă nicio tangență cu instituțiile statului, caz în care participarea acestora este la latitudinea lor."

Este evident că, pe baza distincției între persoanele citate sau invitate la audieri, legiuitorul *de lege lata* a avut în vedere o diferență de tratament juridic în ceea ce privește obligativitatea și consecințele neparticipării la audieri a acestor persoane.

Având în vedere prevederile art. 9 din *Legea nr. 96/2006*, așa cum au fost acestea interpretate în jurisprudența Curții Constituționale, opinăm că se impune reanalizarea și formularea **alin. (1) al art. 3** din inițiativa legislativă, astfel încât acesta să conțină prevederi corelate cu cele ale art. 9 din *Legea nr. 96/2006*.

6. În ceea ce privește prevederile **alin. (3) al art. 3**, față de prevederile *de lege lata* ale art. 7 alin. (4) lit. d) și e) ale *Legii nr. 182/2002 privind protecția informațiilor clasificate, cu modificările și completările ulterioare*, ale *Codului penal* (menționăm, cu titlu de exemplu, art. 303-305 *Cod penal*), precum și de cele ale art. 179-180 din *Regulamentul Senatului* (adoptat prin *Hotărârea Senatului nr. 28/2005, cu modificările și completările ulterioare*), apreciem că

³ Decizia nr. 411/2017 referitoare la obiecția de neconstituționalitate a Legii privind completarea dispozițiilor art. 9 din *Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor, republicată, cu completările ulterioare*

⁴ A se vedea și *Decizia Curții Constituționale a României nr. 611 referitoare la cererile de soluționare a conflictelor juridice de natură constituțională dintre Parlamentul României, pe de o parte, și Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, pe de altă parte, cereri formulate de președinții Senatului și Camerei Deputaților*

nu este necesară reglementarea unei obligații pentru parlamentari de a depune un jurământ solemn de a respecta caracterul informațiilor la care au acces.

Observația este valabilă, *mutatis mutandis*, și în ceea ce privește **alin. (6) al art. 3** în sensul că nu este necesară instituirea în mod expres, prin această inițiativă legislativă, a obligației de a păstra secretul, de vreme ce această obligație există deja⁵, iar încălcarea ei este sancționată inclusiv de Codul penal.

7. Cu privire la consecințele juridice prevăzute de **art. 3 alin. (4)** în cazul nerespectării de către membrii comisiei de anchetă a caracterului informațiilor la care au acces, apreciem că, pe lângă pierderea calității de membru, ar trebui să se aibă în vedere și faptul că, potrivit art. 407 din Codul Penal:

„Art. 407 – Divulgarea secretului care periclitează securitatea națională

(1) Divulgarea unor documente sau a unor date care constituie informații secrete de stat, de către cel care le cunoaște datorită atribuțiilor de serviciu, dacă fapta pune în pericol securitatea națională, se pedepsește cu închisoarea de la 7 la 15 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Deținerea în afara îndatoririlor de serviciu a unui document ce conține informații secrete de stat, dacă fapta pune în pericol securitatea națională, se pedepsește cu închisoarea de la 5 la 10 ani.

(3) Divulgarea, fără drept, a unor documente sau date care constituie informații secrete de stat, de către cel care ia cunoștință de acestea în afara îndatoririlor de serviciu, se pedepsește cu închisoare de la un an la 5 ani.”

8. Referitor la **art. 4** din inițiativa legislativă, opinăm că se impune eliminarea din acest articol a normelor de trimitere la dispozițiile art. 114 din Codul de procedură penală.

Potrivit art. 1 alin. (1) din *Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, cu modificările și completările ulterioare*:

„(1) Normele de procedură penală reglementează desfășurarea procesului penal și a altor proceduri judiciare în legătură cu o cauză penală.”

În jurisprudența Curții Constituționale a fost subliniată diferența de esență existentă între o anchetă parlamentară și una penală:

„119. „Procedura desfășurată de comisia parlamentară de anchetă are un caracter esențial politic, care nu trebuie confundat cu anchetele sau urmărirea penale. Aceste comisii nu trebuie să emită aprecieri sau să se pronunțe asupra chestiunilor legate de răspunderea penală a persoanelor anchetate – competență rezervată Ministerului Public și instanțelor. În același timp, ține de natura scandalurilor (presupuse) politice ca ele să genereze proceduri paralele: o cauză care face obiectul unei anchete parlamentare poate face, în același timp, obiectul unor anchete sau proceduri administrative și/sau judiciare. Nu este nimic neobișnuit sau ilegal în asta. Totuși, o astfel de situație impune ca toate părțile implicate să depună toate eforturile pentru a păstra o distanță

⁵ Cu titlu de exemplu, menționăm prevederile art. 36 și 39 din *Legea nr. 182/2002* și art. 303-305 *Cod penal*.

*corespunzătoare între ancheta parlamentară (politică) și anchetele penale și procedurile judiciare în fața instanțelor. (...)*⁶

Corelativ cu eliminarea normelor de trimitere la prevederi din *Codul de procedură penală*, semnalăm că revine inițiatorului obligația de a aprecia asupra necesității de a reglementa o procedură de audiere a persoanelor citate și, respectiv, invitate după ce au acceptat să fie audiate. De asemenea, trebuie analizat dacă vor fi reglementate proceduri distincte pentru cele două categorii de persoane și dacă acestea trebuie să fie incluse în *Legea nr. 96/2006* sau, dimpotrivă, locul respectivelor proceduri este în Regulamentele celor două Camere ale Parlamentului.

9. Referitor la prevederile **art. 4 alin. (3)**, apreciem că, datorită termenului scurt de citare prevăzut la **alin. (2) al art. 4**, există posibilitatea ca „*situațiile excepționale*” să intervină în cele mai multe cazuri într-un interval mai mic de 2 zile până la audiere, astfel încât să fie imposibil de obținut în timp util acordul comisiei și, cu atât mai puțin, să poată fi transmise în scris, de către persoana citată, informațiile solicitate.

10. În ceea ce privește **art. 5** din inițiativa legislativă, apreciem necesară eliminarea acestuia, pentru următoarele considerente:

a) Prin **alin. (1) al art. 5** se propune introducerea unei variante alternative de săvârșire a infracțiunii de obstrucționare a justiției (**art. 271 Cod penal**) în cazul persoanelor care nu se prezintă la comisiile parlamentare de anchetă, ori, după caz, nu furnizează informațiile, documentele ori mijloacele de probă deținute.

a.1. În primul rând, precizăm faptul că infracțiunea prevăzută la **art. 271** face parte din categoria infracțiunilor contra înfăptuirii justiției, așa încât nu poate fi asimilat un comportament săvârșit în afara cadrului justiției drept un act care împiedică realizarea justiției.

Relațiile sociale protejate prin incriminarea faptelor de la **art. 271 Cod penal** interesează buna înfăptuire a activității justiției, activitate care este incompatibilă cu lipsa de cooperare din partea persoanelor cărora li se solicită sprijinul de către autoritățile judiciare.

În continuare, modalitatea de înfăptuire a justiției este realizată prin dispozițiile constituționale ale **art. 124-130**.

Potrivit **art. 126 din Constituție**, „(1) *Justiția se realizează prin Înalta Curte de Casație și Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege. (5) Este interzisă înființarea de instanțe extraordinare (...)*”.

De asemenea, potrivit **art. 124 din Legea fundamentală**, „(1) *Justiția se*

---

⁶ Decizia Curții Constituționale nr. 611/2017 referitoare la cererile de soluționare a conflictelor juridice de natură constituțională dintre Parlamentul României, pe de o parte, și Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, pe de altă parte, cereri formulate de președinții Senatului și Camerei Deputaților – para. 119

înfăptuiește în numele legii. (2) Justiția este unică, imparțială și egală pentru toți. (3) Judecătorii sunt independenți și se supun numai legii.”

Or, activitatea unei comisii parlamentare de anchetă nu poate fi asimilată cu activitatea de înfăptuire a justiției, limitativ reglementată prin normele constituționale. Pe cale de consecință, nu poate fi susținută asimilarea comportamentului unor persoane la comisiile de anchetă cu o activitate de împiedicare a înfăptuirii justiției.

a.2. În ceea ce privește deciziile Curții Constituționale invocate de către inițiatori (*Decizia nr. 411/2017*⁷, respectiv *Decizia nr. 611/2017*⁸) se poate observa că instanța de contencios constituțional nu impune stabilirea unor noi infracțiuni cu privire la participarea persoanelor în fața comisiilor parlamentare de anchetă. Pe cale de consecință, extinderea infracțiunii de împiedicare a înfăptuirii justiției și în cazul unor comportamente exterioare actului de justiție nu poate fi motivată prin considerentele reținute de Curte în cele două decizii citate.

a.3. În legătură cu textul **art. 5**, apreciem că acesta este de natură să ridice probleme de aplicare a legii, în condițiile existenței unui ipotetic conflict între norme juridice. Astfel, dispozițiile instituite prin prezenta propunere legislativă nu sunt corelate cu textele similare din *Legea nr. 96/2006*, aducându-se astfel atingere caracterului de previzibilitate al normei propuse.

În continuare, precizăm faptul că *Legea nr. 96/2006* conține deja sancțiunile ce pot fi aplicate persoanelor care nu se prezintă în fața comisiilor de anchetă. În acest sens, în cuprinsul *Deciziei nr. 411/2017*, Curtea a reținut următoarele: „40. De asemenea, este reglementată și consecința refuzului persoanelor citate sau invitate de a da curs solicitării comisiei de anchetă, care, în acest caz, poate propune sesizarea conducătorului autorității sau instituției

---

⁷ „54. Aceste persoane nu pot fi invitate în calitatea lor profesională – cum ar fi categoria profesională a magistraților, ci în raport de calitatea lor de cetățeni care pot avea legătură cu acele fapte/aspecte ce constituie obiectul anchetei parlamentare și care excedează unei anchete judiciare, neavând legătură cu exercitarea activității lor de magistrați. Ca cetățeni ai României, aceste persoane au, potrivit art. 57 din *Legea fundamentală*, obligația exercitării drepturilor și libertăților constituționale cu bună-credință, fără să încalce drepturile și libertățile celorlalți. Buna-credință înseamnă, în acest caz, nu doar exprimarea acceptului persoanei invitate de a fi audiată de către comisia de anchetă, ceea ce echivalează, practic, cu recunoașterea implicită a faptului că are o minimă legătură cu obiectul anchetei desfășurate de comisie, astfel cum rezultă din conținutul invitației, ci și colaborarea în concret cu organul de lucru al Parlamentului, în sensul oferirii informațiilor deținute și solicitate. Având în vedere faptul că obiectivul comisiei de anchetă îl reprezintă clarificarea unor aspecte legate de anumite evenimente sau fenomene cu un major impact negativ în plan social, politic sau juridic și că aflarea adevărului se înscrie în sfera interesului public, obligația de bună-credință se impune a fi respectată, astfel că fiecare cetățean, în urma invitației primite, trebuie să adopte un comportament activ, pozitiv. În caz contrar, atitudinea sa poate fi calificată drept potrivnică aflării adevărului și poate constitui obiect de sesizare a organelor de urmărire penală, fără ca prin aceasta să fie încălcate drepturile și libertățile sale individuale sau prin principiul separației și echilibrului puterilor în stat.”

⁸ „132. În concluzie, având în vedere faptul că obiectivul comisiei de anchetă îl reprezintă clarificarea unor aspecte legate de anumite evenimente cu un major impact negativ în plan social, politic sau juridic și că aflarea adevărului se înscrie în sfera interesului public, obligația de bună-credință se impune a fi respectată, astfel că fiecare persoană, în urma invitației primite, trebuie să adopte un comportament activ, pozitiv. În caz contrar, atitudinea sa poate fi calificată drept potrivnică aflării adevărului și poate constitui obiect de sesizare a organelor de urmărire penală, fără ca prin aceasta să fie încălcate drepturile și libertățile sale individuale sau principiul separației și echilibrului puterilor în stat.”

unde își desfășoară activitatea persoana citată, în vederea aplicării în mod corespunzător a prevederilor regulamentelor de organizare și funcționare a instituției respective sau poate propune sesizarea organelor de urmărire penală pentru infracțiunea prevăzută de art. 267 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, respectiv sesizarea organelor de urmărire penală pentru obstrucționarea sau împiedicarea aflării adevărului de către persoanele invitate și care, acceptând să fie audiate, refuză să coopereze în sensul precizat de comisia de anchetă.(...) 48. (...)Singura consecință juridică este aceea de formulare a propunerii de sesizare a conducătorului autorității sau instituției unde desfășoară activitatea persoana citată, în vederea aplicării în mod corespunzător a prevederilor regulamentelor de organizare și funcționare a instituției respective [în cazul alin. (3)]sau a propunerii de sesizare a organelor de urmărire penală pentru infracțiunea prevăzută de art. 267 – Omisiunea sesizării din Codul penal [în cazul alin. (4)] sau pentru fapte de obstrucționare sau împiedicare a aflării adevărului [în cazul alin. (5)]. Or, aceste din urmă persoane sau organe sunt cele care, în virtutea competențelor lor legale, vor stabili răspunderea administrativă, disciplinară, materială sau, după caz, penală a persoanei citate sau invitate. Așadar, întregul demers al comisiei de anchetă nu are o reală valoare juridică, ci are relevanță exclusiv în plan politic. (...) 51. Așadar, chiar și în lipsa prevederilor exprese ale alin.(4) din articolul unic al legii examinate, această obligație legală a funcționarilor publici există, sancțiunea constând în posibilitatea oricărei persoane de a denunța, în temeiul art. 290 din Codul de procedură penală, și a sesiza astfel organele de urmărire penală pentru săvârșirea infracțiunii de omisiune a sesizării. În acest context, Curtea observă și dispozițiile constituționale ale art. 1 alin. (5), potrivit cărora „În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie”, precum și pe cele ale art. 54 alin. (2) – Fidelitatea față de țară din cap. III – Îndatoririle fundamentale, în conformitate cu care „Cetățenii cărora le sunt încredințate funcții publice, precum și militarii, răspund de îndeplinirea cu credință a obligațiilor ce le revin și, în acest scop, vor depune jurământul cerut de lege”.

Totodată, Curtea reține că sesizarea înaintată de comisia de anchetă fie conducătorului autorității/instituției publice, fie organelor de urmărire penală nu reprezintă decât actul declanșator al unei cercetări disciplinare sau al unei anchete penale, după caz, activitate ce se desfășoară după propriile reguli și procedura prevăzute de lege și care poate determina stabilirea unei sancțiuni disciplinare, administrative, materiale sau penale, măsură ce poate fi contestată în fața instanței de judecată, în condițiile legii aplicabile.

52. În privința terților (alte persoane decât cele care lucrează în cadrul Guvernului sau în cadrul celorlalte organe ale administrației publice), procedura de a obține informații demarează cu o invitație, și nu o citație, aceasta din urmă fiind adresată numai subiecților de drept care, în temeiul art. 111 din Constituție, au obligația constituțională de a prezenta comisiei

informațiile solicitate. În acest sens, preconizatul alin. (5) al art. 9 din Legea nr. 96/2006 precizează o condiție suplimentară, care ține de acordul de voință al persoanei invitate, și anume acceptarea acesteia de a fi audiată. Persoana invitată are posibilitatea de a răspunde și în scris comisiei de anchetă parlamentară, furnizând informațiile solicitate, sau poate transmite prin poștă documente sau celelalte mijloace de probă pe care le deține și care sunt utile comisiei de anchetă.”

a.4. În ceea ce privește răspunderea penală a funcționarilor publici, observând art. 9 din *Legea nr. 96/2006*, apreciem că refuzul persoanei de a se prezenta în fața comisiei de anchetă poate realiza, în funcție de circumstanțele cauzei, conținutul infracțiunii de abuz în serviciu, obligația fiind stabilită la nivel primar, printr-o lege, așa încât și din această perspectivă nu apare drept necesară reglementarea propusă de inițiatori.

b) Prin **alin. (2) al art. 5** se propune introducerea unei variante alternative de săvârșire a infracțiunii de omisiune a sesizării (art. 267 *Cod penal*) în cazul persoanelor care nu sesizează comisia parlamentară de anchetă, deși dețin informații utile obiectului cercetării.

Întrucât și această infracțiune face parte din categoria infracțiunilor de înlăptuire a justiției, facem trimitere la cele precizate mai sus, la pct.a.3.

c) Prin **alin. (3) al art. 5** se propune introducerea unei variante alternative de săvârșire a infracțiunii de mărturie mincinoasă (art. 273 *Cod penal*) în cazul persoanelor care fac afirmații mincinoase ori nu spun tot adevărul în fața comisiilor parlamentare de anchetă.

Întrucât și această infracțiune face parte din categoria infracțiunilor de înlăptuire a justiției, facem trimitere la cele precizate mai sus, la pct.a.3.

d) Cu privire la **alin. (4) și (5) ale art. 5**, facem precizarea că textele sunt lipsite de previzibilitate, motiv pentru care este necesară indicarea expresă a dispozițiilor care reglementează regimul incompatibilităților funcțiilor publice din *Legea nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, republicată*, avute în vedere de inițiator.

În plus, nu este clară procedura revocării, destituirii sau eliberării din funcție, în special în situația în care persoana conduce o instituție independentă, nesubordonată. Astfel, textul propus va fi inaplicabil instituțiilor care nu au un organ ierarhic superior care, potrivit art. 133 din Constituție și art. 1 din *Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, este garant al independenței justiției și instituție independentă, care se supune în activitatea sa numai legii.

De asemenea, în cazul magistraților, remarcăm faptul că instanța de contencios constituțional evidenciază faptul că „*aceste persoane nu pot fi*

invitate în calitatea lor profesională – cum ar fi categoria profesională a magistraților -, ci în raport cu calitatea lor de cetățeni care pot avea legătură cu acele fapte/aspecte ce constituie obiectul anchetei parlamentare și care excedează unei anchete judiciare, neavând legătură cu exercitarea activității lor de magistrați.”

Or, în aceste condiții, se pune problema respectării celor reținute în jurisprudența Curții Constituționale prin reglementarea unei incompatibilități care se aplică de drept (din forma actuală a proiectului ar rezulta că aceasta ar urma să fie constatată de către comisia parlamentară de anchetă, fără precizarea unor norme minime de procedură și a mijloacelor de apărare).

În condițiile în care aceeași conduită (neprezentarea la o comisie specială) este propusă a fi infracțiune, potrivit **alin. (1) al art. 5**, apreciem nejustificată crearea unei incompatibilități de drept, reținută chiar de către comisia de anchetă, în absența unei hotărâri judecătorești definitive cu privire la acuzația în materie penală. Într-o astfel de ipoteză (săvârșirea unei infracțiuni), instanța are la îndemână alte mijloace prevăzute de legea penală, cum ar fi aplicarea unei pedepse accesorii/complementare.⁹

Apreciem că prin reglementarea propusă se încalcă standardele constituționale și convenționale privind asigurarea dreptului la un proces echitabil, precum și cele privind prezumția de nevinovăție și cele privind asigurarea dreptului la apărare.

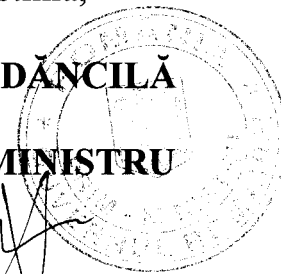
III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere obiectul de reglementare, Parlamentul va decide asupra oportunității adoptării acestei inițiative legislative.

Cu stimă,

Viorica DĂNCILĂ

PRIM-MINISTRU

Domnului senator Călin Constantin Anton POPESCU TĂRICEANU

Președintele Senatului

⁹ Potrivit art. 66 alin. (1) din Codul penal, „(1) Pedepșa complementară a interzicerii exercitării unor drepturi constă în interzicerea exercitării, pe o perioadă de la unu la 5 ani, a unuia sau mai multora dintre următoarele drepturi:

- a) Dreptul de a fi ales în autoritățile publice sau în orice alte funcții publice;
- b) Dreptul de a ocupa o funcție care implică exercițiul autorității de stat. (...)”